

FRAM

Forskarskola i de främmande språkens didaktik

Camilla Bardel, Institutionen för språkdidaktik, Stockholms universitet

Maria Frisch, Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs
universitet

Disposition

1. Bakgrund
2. Forskarskolans struktur
3. Forskarskolans syfte
4. Forskarskolans inriktning
5. Forskarskolans uppläggning
6. Forskarskolans språk
7. Presentation av våra studenter

Bakgrund

- Flera tidigare forskarskolor för yrkesverksamma lärare (t ex vid Språkdidaktik – SLIM, etc)
- Ingen forskarskola med inriktning mot främmande språk hade tidigare funnits
- Framgångsrik forskning om lärande av språk vid flera svenska universitet
- VR lyste ut medel under 2011-2012

Forskarskolans struktur

Medverkande lärosäten: Stockholms universitet (värduniversitet), Göteborgs universitet, Linnéuniversitet och Lunds universitet

Styrgrupp och ansvariga vid resp. lärosäte: Camilla Bardel (professor i moderna språk), Gudrun Erickson (docent i pedagogik), Jonas Granfeldt (professor i franska) och Christina Rosén (fil dr i tyska)

Antal forskarstuderande: 10

Dessa är utspridda vid de 4 lärosätena

Forskarskolans syfte

Syftet med den här forskarskolan är att öka kompetensen hos språklärare främst genom teoretisk insikt i fenomen som flerspråkighet, språkinlärning, språkundervisning samt bedömning av språklig kompetens och att därmed skapa bättre förutsättningar för god språkundervisning i svensk skola.

Forskarskolans inriktning

Övergripande inriktningar:

Flerspråkighet, språkinlärning och
språkundervisning

Huvudsakliga forskningsområden:

- Individens språkinlärning
- IKT, lärande och undervisning i språk
- Former för bedömning i språk

Forskarskolans uppläggning

De studerande läser tre gemensamma kurser samt ett antal individuella kurser vid sina lärosäten

Resten av tiden ägnas åt arbete med lic-avhandlingen

Gemensamma aktiviteter:

- tre kurser (språkdiraktik, SU; IKT, undervisning och lärande i språk, LU; pedagogisk bedömning med inriktning mot språk, GU)
- tre internat
- en studieresa till Vrije Universiteit i Bryssel

Forskarskolans språk

FRAM vänder sig till lärare i engelska, franska, italienska, spanska och tyska

Av ett 50-tal sökande antogs 10 personer:

engelska (5)

spanska (2)

franska (1)

tyska (1)

italienska (1)

Forskarskolan i de främmande språkens didaktik - FRAM

- 2,5 år – 5 terminer
- Heltidslön från huvudmannen
- 20 % tjänst kvar på skolan där man är verksam, för att hålla kontakt med verksamheten. (Jfr Lärarlyftet)
- 80 % forskarstudier
- Kontakt med fyra universitet med olika krav och inriktningar
- Kontakt med många olika forskarmiljöer

Licentianderna

- 10 personer, 9 kvinnor och 1 man
- Från Falun i norr till Trelleborg i söder
- Undervisar på högstadier och gymnasier
- Två friskolor, åtta kommunala skolor
- Tre är inskrivna vid Stockholms universitet
- Tre är inskrivna vid Lunds universitet
- Tre är inskrivna vid Göteborgs universitet
- En är inskriven vid Linnéuniversitetet

Tyska - Språkinläring

Maria Ramberg Håkansson
Katedralskolan, Uppsala

Språkinlärningsprocesser

- Kommunikativ språksyn
- Formens betydelse för kommunikation
- Grammatisk utveckling - inlärningsordning
- Nationellt provmaterial i tyska – den fria skrivdelen

Tyska - språkinlärning

Syftet med studien är att hitta strukturer som är viktiga för individens språkinlärning och därigenom kunna

- bidra till att synliggöra de faktiska behoven av grammatiska moment inom undervisningen samt
- ge vidare didaktiska implikationer för undervisningen i just grammatik

Engelska - Bedömning

Helena Reierstam

Arlandagymnasiet, Märsta

Bedömningsformer i CLIL

- Bedömningsmaterial i engelska och biologi
- Vad uppfattar lärare att de gör, vad gör de, vad anser elever att de gör?
- CLISS
- Dokumentanalys, intervjuer, observationer

Engelska - Bedömning

Syften med studien är att

- öka kunskapen om hur bedömningsformer ser ut i ämnesintegrerad undervisning, s k CLIL, jämfört med ”vanlig” undervisning.
- få insyn i hur metoden (CLIL) implementeras i en gymnasieskola genom att
 - jämföra likheter och olikheter, såsom hur bedömning, kursmaterial och planering sammanfaller inom ämnen och mellan ämnen, (s k alignment).

Engelska - Bedömning

Linda Borger

Realgymnasiet, Linköping

Bedömning av muntlig språkfärdighet

- Hur bedömer lärare NP eng 6 på gymnasiet?
- Beskriva och analysera bedömningsprocessen
- 10 lärare bedömer 8 elevsamtal
- Think aloud
- 5 finska och 5 spanska lärare
- GERS och nationella ramverk

Engelska - Bedömning

Ett syfte med denna undersökning är att

- ge ökad kunskap om bedömning av muntlig språkfärdighet i engelska

Ett ytterligare syfte är att

- jämföra ramverk för bedömning av muntlig språkfärdighet i engelska i tre europeiska länder

Engelska - Bedömning

Karina Pålsson Gröndahl
Mariaskolan, Stockholm

Stöd i skrivprocessen

- Hur arbetar lärare formativt för att stötta elevers skrivande?
- Hur uppfattar elever den återkoppling de får?
- Jämförelse mellan aktiviteter i två klassrum

Engelska – Formativ bedömning

Ett syfte är att undersöka

- vilka aktiviteter och/eller uppgifter lärarens återkopplingen leder till.

Engelska - Bedömning

Maria Frisch

Katarinaskolan, Uppsala

Bedömning av muntlig språkfärdighet

- Hur bedömer lärare NP eng årskurs 9?
- Lärares beskrivningar av bedömningsprocessen
- De praktiska ramarna för bedömning
- Intervjuer och bedömningsdiskussioner i grupp

Engelska - Bedömning

Syftet med undersökningen är att

- öka kunskapen om hur lärare bedömer muntlig språkfärdighet och
- hur förutsättningarna för att genomföra de muntliga proven kan se ut.

Engelska - Didaktik

Tina Gunnarsson

Liljeborgsskolan, Trelleborg

Skrivprocessen hos flerspråkiga elever

- Uppsatsdelen i NP åk 9
- Hur använder eleverna kunskaper i andra språk när de skriver på engelska?
- Jämförelser svenska, slaviska språk
- Think aloud, retrospektiv, intervjuer, enkät
- Etiska nämnden

Engelska - Didaktik

Ett syfte med undersökningen är att

- bidra till vår förståelse av hur flerspråkiga elever använder sina språkliga resurser när de skriver på engelska.

Det övergripande syftet är att

- öka vår kunskap om flerspråkiga, invandrade elevers situation i svensk skola.

Spanska – Didaktik och IKT

Kent Fredholm

Sundsttagymnasiet, Karlstad

IKT i spanskundervisning

- Elevers attityder till IKT i spanskundervisningen
- Nätbaserade grammatikövningar jämfört med pappersbaserade
- Grafisk utformning
- Elevers uppfattning om i vad mån övningarna främjar eller inte främjar
- Studien presenteras på *The European Conference on Technology in the Classroom* i Brighton i sommar, och följs av studier kring datorbaserad textbearbetning och datoranvändande för muntlig träning i spanska.

Spanska – Didaktik och IKT

Ett syfte med denna undersökning är att bidra till en bättre förståelse för

- hur tekniken kan användas och
- hur den inte bör användas, genom att skapa en mer nyanserad bild av elevers attityder till teknikanvändande i språkinläringssammanhang.

Spanska - Didaktik

Lisa Källermark Haya

Globala gymnasiet, Stockholm

Multimodalt lärande

- Muntlig produktion i grupp efter multimodal input
- Inlärningsprocesser
- Designteori – vad premieras i klassrummet
- Ev. en jämförande studie
- Målspråksanvändande i liten arbetsgrupp

Spanska - Didaktik

Ett syfte med studien är att bidra med ökad kunskap om

- vilka lärprocesser som aktiveras av multimodala aktiviteter och
- vilken inverkan dessa aktiviteter har på den muntliga interaktionen på målspråket i små elevgrupper

Franska - Didaktik

Céline Rocher Hahlin

Kristinegymnasiet, Falun

Elevmotivation

- Inte enbart engelska!
- Självbild – motivation (Zoltán Dörnyei)
- Vilka klassrumsaktiviteter kan öka motivationen?

Franska - Didaktik

Syftet med studien är

- att finna vägar att öka eleverns motivation att lära fler språk än engelska.

Svar om 2 år!

Italienska - Didaktik

Linda Smidfelt

Katedralskolan, Lund

Läsförståelse

- Italienska som fjärdespråk på gymnasiet
- Andra språk som resurs
- Läsförståelsestrategier
- Jämförelse mellan två elevgrupper
- Enkätundersökning
- Think aloud

Italienska - Didaktik

Förhoppningen är att studien ska leda till

- bättre förståelse för hur elever använder sig av transfer och tvärspråkligt inflytande när det gäller receptiva förmågor, och kanske också till
- förståelse för hur man som lärare kan utnyttja elevernas tidigare kunskaper bättre.

